

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI

Komu przysługuje zasiłek macierzyński od 1 stycznia 2016 r.?

Od 1 stycznia 2016 r. zasiłek macierzyński jest świadczeniem z ubezpieczenia emerytalno-rentowego.

Zasiłek macierzyński przysługuje osobie ubezpieczonej podlegającej z mocy ustawy lub na wniosek ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz emerytalno – rentowemu, bądź tylko ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu, która:

- jest matką albo ojcem dziecka,
- przysposobiła dziecko w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 roku życia,
- przyjęła dziecko w wieku do 7 roku życia na wychowanie, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia, jeżeli w tym czasie został złożony wniosek o przysposobienie,
- przyjęła dziecko w wieku do 7 roku życia na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia.

Ubezpieczonemu ojcu dziecka zasiłek macierzyński przysługuje tylko w przypadku:

- skrócenia okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego na wniosek matki dziecka po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka,
- śmierci matki dziecka,
- porzucenia dziecka przez matkę.

W razie śmierci ubezpieczonej matki dziecka lub porzucenia przez nią dziecka, zasiłek macierzyński za pozostałą część okresu zasiłkowego przysługuje ubezpieczonemu – ojcu dziecka lub innej ubezpieczonej osobie należącej do członków najbliższej rodziny pod warunkiem, że sprawują oni osobistą opiekę nad dzieckiem.

Członkami najbliższej rodziny są min.: małżonek, rodzice, rodzic dziecka, ojczym, macocha, teściowie, dziadkowie, wnuki, rodzeństwo.

Przez jaki okres przysługuje zasiłek macierzyński?

Zasiłek macierzyński przysługuje przez okres:

- 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka,
- 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub przyjęcia na wychowanie dwojga dzieci,
- 67 tygodni – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub przyjęcia na wychowanie trojga dzieci,
- 69 tygodni – w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub przyjęcia na wychowanie czworga dzieci,

- 71 tygodni – w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub przyjęcia na wychowanie pięciorga i więcej dzieci,

Zasiłek macierzyński przysługuje od dnia:

- porodu,
- przysposobienia dziecka, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10 roku życia.
- przyjęcia dziecka na wychowanie, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10 roku życia.

Przykład:

W dniu 4 stycznia 2016 r. ubezpieczona rolniczka urodziła dziecko. W dniu 27 stycznia 2016 r. wystąpiła z wnioskiem o zasiłek macierzyński. Zasiłek macierzyński będzie wypłacany od 4 stycznia 2016 r. do 01 stycznia 2017 r. tj. do upływu 52-tygodnia od daty urodzenia dziecka.

Przykład:

W dniu 4 stycznia 2016 r. ubezpieczona rolniczka urodziła bliźnięta. W dniu 27 stycznia 2016 r. wystąpiła z wnioskiem o zasiłek macierzyński. Zasiłek macierzyński będzie wypłacany od 4 stycznia 2016 r. do upływu 65-tego tygodnia od daty urodzenia dzieci.

Osobie uprawnionej do zasiłku macierzyńskiego przysługuje w tym samym czasie jeden zasiłek macierzyński bez względu na liczbę urodzonych/wychowywanych dzieci. Wydłużeniu może ulec jedynie okres pobierania zasiłku macierzyńskiego.

Wysokość zasiłku macierzyńskiego

Od 1 stycznia 2016 r. zasiłek macierzyński wynosi 1.000 zł miesięcznie. W przypadku prawa do zasiłku macierzyńskiego za niepełny miesiąc kwotę zasiłku ustala się dzieląc kwotę 1000 zł przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymana kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które zasiłek przysługuje. Kwotę zasiłku macierzyńskiego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę. Kwota zasiłku macierzyńskiego 1000 zł. miesięcznie dotyczy osób ubezpieczonych, które urodziły dziecko(ci), przyjęły dziecko(ci) na wychowanie po 31 grudnia 2015 r. Kwota ta dotyczy również ubezpieczonych matek oraz ubezpieczonych osób wychowujących/przysposabiających dzieci, które nie pobrały zasiłku macierzyńskiego z tytułu urodzenia (przysposobienia) dziecka(ci) na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2015 r.

Przykład:

Ubezpieczona rolniczka urodziła dziecko w dniu 29 września 2016 r. Rolniczka ma prawo do zasiłku macierzyńskiego przez okres 52 tygodni (364 dni) tj. od 29 września 2016 r. do 27 września 2017 r. po 1000,00 zł miesięcznie za pełne miesiące. Za m-ce wrzesień 2016 r.

otrzyma kwotę 66,70 zł ($1000:30=33,33... \times 2 \text{ dni}=66,66..$), natomiast za m-c wrzesień 2017 r. otrzyma kwotę 900, 00 zł ($1000:30=33,33... \times 27 \text{ dni}= 899,99..$).

Od kiedy powstaje prawo do zasiłku macierzyńskiego?

Prawo do zasiłku macierzyńskiego ustala się od miesiąca urodzenia, przysposobienia lub przyjęcia dziecka na wychowanie, jeżeli wniosek o ustalenie prawa do zasiłku macierzyńskiego został złożony w terminie 3 miesięcy, licząc od dnia urodzenia, przysposobienia lub przyjęcia dziecka na wychowanie. W przypadku złożenia wniosku w terminie późniejszym niż 3 miesiące od daty urodzenia, przysposobienia lub przyjęcia dziecka na wychowanie, jednak nie później niż w okresie przysługiwania zasiłku macierzyńskiego, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, jednak nie wcześniej niż od dnia objęcia ubezpieczeniem.

Przykład:

Ubezpieczona rolniczka 2 stycznia 2016 r. urodziła dziecko, następnie 20 kwietnia 2016 r. wystąpiła z wnioskiem o zasiłek macierzyński. Prawo do zasiłku macierzyńskiego uzyska od 1 kwietnia 2016 r. do 30 grudnia 2016 r. tj. przez okres 52 tygodni liczonych od daty porodu.

Przykład:

Ubezpieczona rolniczka przyjęła na wychowanie dziecko urodzone w dniu 3 stycznia 2016 r. i w dniu 11 stycznia 2016 r. wystąpiła z wnioskiem do Sądu o przysposobienie tego dziecka. Prawo do zasiłku macierzyńskiego nabędzie przez okres 52 tygodni tj. od wystąpienia z wnioskiem do Sądu od 11 stycznia 2016 r. do 8 stycznia 2017 r.

Kiedy nie przysługuje zasiłek macierzyński?

Zasiłek macierzyński nie przysługuje, jeżeli:

- co najmniej jeden z rodziców dziecka lub osoba, która przyjęła dziecko na wychowanie, otrzymują zasiłek macierzyński lub uposażenie za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego,
- dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej – w przypadku osoby, która jest matką lub ojcem dziecka oraz osoby, która przysposobiła dziecko,
- jedno z rodziców dziecka lub osoba, która przyjęła dziecko na wychowanie, nie sprawują lub zaprzestali sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem. Jeżeli osoba uprawniona do zasiłku macierzyńskiego zostanie wyłączona z ubezpieczenia emerytalno-rentowego wypłata zasiłku zostanie wstrzymana.

Wymagane dokumenty do przyznania prawa do zasiłku macierzyńskiego

Podstawą do rozpatrzenia uprawnień do zasiłku macierzyńskiego jest złożony do jednostki organizacyjnej KRUS wniosek na druku KRUS SR - 24A (dostępny na stronie internetowej www.bip.krus.gov.pl zakładka *Formularze i wnioski*), a ponadto:

- z tytułu urodzenia dziecka:
 - odpis skrócony aktu urodzenia dziecka lub jego kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem,
- z tytułu przysposobienia dziecka (faktyczne objęcie opieką):
 - odpis skrócony aktu urodzenia dziecka lub jego kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem,
 - oświadczenie ubezpieczonego o dacie faktycznego przyjęcia dziecka na wychowanie,
- z tytułu przyjęcia dziecka na wychowanie i wystąpienie do sądu z wnioskiem o przysposobienie:
 - oświadczenie ubezpieczonego, kiedy dziecko zostało przyjęte na wychowanie,
 - zaświadczenie sądu opiekuńczego o dacie wystąpienia do sądu o przysposobienie dziecka zawierające datę urodzenia dziecka.
- przyjęcia dziecka na wychowanie w ramach rodziny zastępczej:
 - prawomocne orzeczenie sądu opiekuńczego o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej albo umowa cywilna zawarta pomiędzy rodziną zastępczą, a starostą,
 - dokument potwierdzający wiek dziecka.

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI W OKRESIE PRZEJŚCIOWYM

Komu przysługuje zasiłek macierzyński w okresie przejściowym?

Osobie ubezpieczonej, która przed dniem 1 stycznia 2016 r. nabyła prawo do zasiłku macierzyńskiego na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 31 grudnia 2015 r. w wysokości 4-krotnej emerytury podstawowej, od dnia 1 stycznia 2016 r. przysługuje zasiłek macierzyński przez okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia upływu:

- 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka – nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10 roku życia,
- 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub przyjęcia na wychowanie dwojga dzieci- nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o doręczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10 roku życia,
- 67 tygodni – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub przyjęcia na wychowanie trojga dzieci – nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10 roku życia.
- 69 tygodni – w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub przyjęcia na wychowanie czworga dzieci – nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10 roku życia.

Okres przez jaki przysługuje zasiłek macierzyński liczy się od dnia:

- porodu – w przypadku urodzenia dziecka,
- przysposobienia – w przypadku przysposobienia faktycznego dziecka,
- przyjęcia na wychowanie – w przypadku przyjęcia dziecka na wychowanie.

Wysokość zasiłku macierzyńskiego w okresie przejściowym

Zasiłek macierzyński w okresie przejściowym przysługuje miesięcznie w wysokości:

- 705,00 zł – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka,
- 528,00 zł – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub przyjęcia na wychowanie dwojga dzieci,
- 313,00 zł – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub przyjęcia na wychowanie trojga dzieci;
- 110,00 zł – w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub przyjęcia na wychowanie czworga dzieci.

Ustalenie prawa do zasiłku macierzyńskiego w okresie przejściowym.

Podstawą do rozpatrzenia uprawnień do zasiłku macierzyńskiego w okresie przejściowym jest złożony do jednostki organizacyjnej KRUS wniosek na druku KRUS SR - 24A (dostępny na stronie internetowej www.bip.krus.gov.pl zakładka *Formularze i wnioski*).

Wniosek o zasiłek macierzyński w okresie przejściowym należy złożyć w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Jeżeli wniosek zostanie złożony w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 1 kwietnia 2016 r. zasiłek macierzyński będzie przysługiwał od dnia 1 stycznia 2016 r. przez pozostałą część okresu, licząc od daty porodu.

W przypadku złożenia wniosku po tym terminie nie później jednak niż w okresie przysługiwania zasiłku macierzyńskiego, prawo do zasiłku zostanie ustalone począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek.

Przykład:

Ubezpieczona rolniczka w dniu 14 grudnia 2015 r. urodziła dziecko i pobrała zasiłek macierzyński na podstawie przepisów obowiązujących do 31 grudnia 2015 r. tj. w wysokości 4-krotnej emerytury podstawowej. Następnie w 20 lutego 2016 r. złożyła wniosek o wypłatę zasiłku macierzyńskiego na podstawie przepisów obowiązujących od 1 stycznia 2016 r. Rolniczka nabędzie prawo do zasiłku macierzyńskiego w kwocie 705 zł od 1 stycznia 2016 r. przez pozostałą część okresu zasiłkowego brakującego do 52 tygodni, licząc od daty urodzenia dziecka.

Przykład:

Ubezpieczony rolnik ojciec dziecka urodzonego 14 grudnia 2015 r. pobrał zasiłek macierzyński na podstawie przepisów obowiązujących do 31 grudnia 2015 r. tj. w wysokości 4-krotnej emerytury podstawowej. W styczniu 2016 r. złożył wniosek o zasiłek macierzyński na podstawie obowiązujących przepisów od 1 stycznia 2016 r. Rolnik nie nabędzie prawa do zasiłku macierzyńskiego. Jeżeli matka dziecka - ubezpieczona rolniczka złoży wniosek najpóźniej do 1 kwietnia 2016 r. nabędzie prawo do zasiłku macierzyńskiego od 1 stycznia 2016 r. przez pozostałą część okresu brakującego do 52 tygodni licząc od daty porodu w kwocie 705 zł miesięcznie. Natomiast, jeżeli ubezpieczona matka dziecka złoży wniosek

po 1 kwietnia 2016 r. zasiłek będzie jej przyznany nie wcześniej niż od pierwszego dnia miesiąca, w którym wniosek wpłynął.

Podstawa prawna

Art. 4 oraz art. 20 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz.1217).